

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/139/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815201741
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8815201741.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu: BL Telecom collection, s.r.o., Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO:47 150 513, zast. advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., Šoltésovej 14, Bratislava, proti žalovanej: M. za účasti občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, Šafárikovo námestie 7, Bratislava, IČO: 42 362 962, právne zástup. JUDr. Patrik Podhorský, advokát, Zámocká 36, 811 01 Bratislava, o zaplatenie 70,10 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k.: 13C/103/2015-44 zo dňa 08.04.2016 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a Občianskym združením VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, Šafárikovo námestie 7, 811 02 Bratislava.

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 66,60 eur s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 21,35 eur od do dňa 18.04.2011 do zaplatenia, zo sumy 11,29 eur odo dňa 18.05.2011 do zaplatenia, zo sumy 16,98 eur odo dňa 18.06.2011 do zaplatenia a vo výške 9,5 % ročne zo sumy 16,98 eur odo dňa 18.07.2011 do zaplatenia a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, čo do zvyšku žalobu zamietol, žalovanej náhradu trov konania nepriznal a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej trovy konania v sume 75,84 eur, na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

2. O trovách konania strán sporu rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30.06.2016 (ďalej len „O.s.p.“). Žalobca mal úspech v časti 14 %, teda v časti v ktorej súd žalobe vyhovel a neúspech v časti 86 %, ktorý predstavuje úspech žalovanej a to v časti v ktorej súd žalobu zamietol a v ktorej zobral žalobu späť a z procesného hľadiska nesie zodpovednosť za trovy konania. Po odpočítaní úspechu žalobcu od neúspechu žalovanej vznikol žalovanej ako účastníkovi konania, ktorý mal v konaní väčší úspech nárok na náhradu trov konania v pomere 72 %, avšak žalovaná si náhradu trov konania neuplatnila a zo spisu jej žiadne trovy nevyplynuli, preto jej súd prvej inštancie náhradu trov konania nepriznal. Vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom, súd prvej inštancie vychádzal z ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Mal za to, že Občiansky súdny poriadok nevyklučuje, aby účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy v konaní pred súdom, sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z toho dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. Uvedené sa v plnej miere vzťahuje na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Vedľajší účastník vstúpil do konania len v časti uplatňovaného nároku z titulu zmluvných pokút, uplatňované nároky, z titulu neuhradených služieb a z titulu zmluvnej pokuty, sú samostatné žalovateľnými nárokmi

a preto tvrdenie vedľajšieho účastníka o vstupe do konania len v časti nároku týkajúceho sa zaplatenia sumy zaplatenia sumy 418,90 eur považoval súd prvej inštancie za opodstatnené. Zaviazal žalobcu v časti v ktorej nemal úspech - (späťvzatie žaloby v časti zmluvných pokút) na zaplatenie trov konania vo výške 75,84 eur vedľajšiemu účastníkovi. Vo vzťahu k účelnosti vynaložených trov konania vedľajšieho účastníka uviedol, že vedľajší účastník podal vyjadrenie po tom čo sa oboznámil zo žalobným návrhom a jeho prílohami, v ktorom sa podrobne aj s odkazom na príslušne ustanovenia právnych predpisov ako aj judikatúru súdov vyjadril k žalobcom uplatneného nároku, preto mal za to, že trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby zo strany vedľajšieho účastníka, sú účelne vynaloženými trovami a ich vykonaním bola z jeho strany poskytnutá žalovanej účinná pomoc v konaní.

3. Proti rozsudku, a to proti výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na ustanovenie § 142 O.s.p. a zdôraznil, že nevyhnutné sú iba tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony, ako napr. na zaplatenie súdnych poplatkov, či hotových výdavkov. Trovy právneho zastúpenia, ktoré sú súčasťou trov konania a ktoré si uplatňuje vedľajší účastník, neboli nevyhnutne potrebné na účelné bránenie práva. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodovaciu činnosť iných odvolacích súdov. Zdôraznil, že vedľajší účastník je v tomto prípade združenie založené za účelom ochrany spotrebiteľov. Zámerom zákonodarcu pre zvýhodnenie takejto skupiny občianskych združení pred ostatnými bolo umožnenie, aby mohli vzhľadom na ich odbornú pripravenosť bez potreby právneho zastúpenia zastupovať spotrebiteľov a chrániť ich práva a záujmy v konaní. Žalobca nepopiera ústavne zaručené právo vedľajšieho účastníka na právnu pomoc, avšak spochybňuje účelnosť vynaložených trov na právne zastúpenie ako subjektu odborne spôsobilého, znalého danej problematiky. V danom prípade poskytol žalovanému právnu pomoc advokát, za služby ktorého žiada vedľajší účastník priznať trovy právneho zastúpenia. Vedľajší účastník do konania nepriniesol žiaden prínos, vo svojom vyjadrení, ako aj v mnohých iných konaniach žiadal žalobu zamietnuť z dôvodu neprijateľnosti zmluvných podmienok a premlčania nároku bez vzťahu ku konkrétnemu prípadu. Poukázal na ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa z ktorého je zrejme že nie je nutná právna pomoc zo strany advokáta a že úkony vykonané v konaní právnym vedľajšieho účastníka sú neúčelné, preto náhradu trov právneho zastúpenia nie je možné priznať. Súdov ex offio prihliadajú na neprijateľné zmluvné podmienky, nekalé obchodné praktiky, ako aj premlčanie žalovaného nároku. Taktiež žalobca poukazuje na to, že podstatnou podmienkou vstupu vedľajšieho účastníka do konania je súhlas hlavného účastníka, na strane ktorého chce vystupovať. Domnienka podľa § 101 ods. 3 O.s.p. sa v danom prípade neuplatní. Ďalej poukázal na to, že Ministerstvo hospodárstva SR poskytnutými dotáciami hradí výdavky spotrebiteľských združení a zároveň podporuje odbornosť spotrebiteľských združení v oblasti ochrany práv spotrebiteľov. Vzhľadom na uvedené dôvody navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, aby vedľajšiemu účastníkovi nebola priznaná náhrada vzniknutých trov. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C.s.p.“) v zmysle pravidiel uvedených v § 470 ods. 1 a 2 C.s.p., vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 C.s.p.), preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodne.

5. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd o odvolaní žalobcu voči rozsudku v jeho napadnutej časti rozhoduje po 01.07.2016, pri rozhodovaní postupuje s ohľadom na § 470 ods. 1, § 473, § 474 C.s.p. už v režime C.s.p. Pokiaľ však ide o posúdenie otázky náhrady trov prvoinštančného konania Občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, (ďalej len „Združenie“), ktoré vystupovalo v konaní ako vedľajší účastník v zmysle ust. 93 ods. 2 O.s.p. a samotné posúdenie postavenia vedľajšieho účastníka v konaní po 01.07.2016 (keďže C.s.p. s takýmto subjektom neráta), tu je potrebné brať zreteľ na procesnú právnu úpravu účinnú do 30.06.2016, t.j. Občiansky súdny poriadok, keďže v zmysle § 470 ods. 2 C.s.p. právne účinky úkonov, ku ktorým došlo pred nadobudnutím účinnosti C.s.p. (t.j. pred 01.07.2016) zostávajú zachované. S ohľadom na potrebu rešpektovania zásady právnej istoty teda zostáva zachované procesné postavenie Združenia ako vedľajšieho účastníka, ktoré do konania vstúpilo pred 01.07.2016 zákonným spôsobom upraveným v ust. § 93 ods. 2 a 3 O.s.p. a rovnako preto zostáva zachované okrem iného aj jeho právo na náhradu trov konania.

6. Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. účinného do 31.12.2014, ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Podľa § 93 ods. 3 O.s.p. účinného do 31.12.2014, do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh. Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. účinného do 31.12.2014, v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Podľa § 137 O.s.p. účinného do 30.06.2016, trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p. účinného do 30.06.2016, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci Združenie vstúpilo do konania oznámením doručeným súdu prvej inštancie dňa 09.09.2014 ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 O.s.p. na strane žalovanej a požiadalo o doručenie žaloby spolu s prílohami. Vo vyjadrení doručeným súdu prvej inštancie dňa 03.11.2014 Združenie uviedlo, že namieta uplatnený nárok žalobcu iba v časti zmluvných pokút vo výške 418,90 eur. Uviedlo, že zmluvné pokuty sú nevyvážené, spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a teda predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku. Navrhlo žalobu v časti uplatnených zmluvných pokút vo výške 418,90 eur zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania. Následným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 14.11.2014 vzal žalobca žalobu v časti zmluvných pokút vo výške 418,90 eur späť a žiadal zastaviť konanie v tejto časti. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 13C/237/2014-39 zo dňa 21.11.2014 konanie v časti o zaplatenie 418,90 eur s prísl. zastavil a vo zvyšku vylúčil žalobu na samostatné konanie.

8. Vedľajší účastník je plne legitimovaným subjektom na vystupovanie v tomto konaní ako subjekt, ktorý ochraňuje práva spotrebiteľa, a to v zmysle § 93 ods. 2 O.s.p.. Právo na právne zastúpenie je garantované Ústavou SR, ktorá v článku 47 ods. 2 stanovuje, že každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdom, inými štátnymi orgánmi, alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Vedľajší účastník ako právnická osoba - občianske združenie, nemôže byť výnimkou v tom smere, že by sa takému účastníkovi malo toto ústavné právo odopierať. Je nelogické tvrdiť, že občianske združenie, ktoré bolo založené na ochranu práv občana - spotrebiteľa, musí vo svojej podstate samo o sebe zabezpečovať aj právne služby a ochranu práv spotrebiteľa po právnej stránke. Zabezpečenie právneho zástupcu z radov advokátov je plne v súlade s plnením účelu a poslania tohto občianskeho združenia, pretože najmä v súčasnosti pri komplikovanej právnej úprave a často meniacej sa legislatíve, pri potrebe našťudovania a zvládnutia noriem Európskej únie je nepochybné, že zastupovanie kvalifikovaným právnym zástupcom z radov advokátov je nutné a žiaduce, pričom nijakým spôsobom sa takto nespochybňuje podstata a poslanie občianskeho združenia. Práve naopak, ide o prejav zodpovedného a kvalifikovaného prístupu pri ochrane práv spotrebiteľa.

9. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 29.09.2015, sp. zn. 4 MCdo/16/2014, v ktorom NS SR uviedol: „Pojem „účelný“ je nevyhnuté chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, pred nadbytočnými či nadmernými nákladmi (napr. opakované uplatnenie náhrady za prevzatie a prípravu zastupovania, nepotrebné konzultácie s klientom atď.). Vzhľadom na ústavne zaručené právo na právnu pomoc nie je možné prostredníctvom uvedeného termínu (neúčelne vynaložené náklady konania) vymedziť kategóriu subjektov, ktorá by tak z hľadiska právneho zastúpenia mala odlišné postavenie, a tak jej de facto právo na zastúpenie advokátom v konaní upierať a z hľadiska ostatných účastníkov ju diskriminovať. Účastníka nie je možné sankcionovať tým, že mu nebude priznaná náhrada nákladov zodpovedajúca výške odmeny advokáta s tým, že sa mohol v konaní brániť sám.“ Odvolací súd konštatuje, že uvedené závery sa rovnako vzťahujú na vedľajšieho účastníka, teda nie je možné súhlasiť s argumentom žalobcu, že trovy právneho zastúpenia vedľajších

účastníkov sú neúčelné z dôvodu, že vedľajší účastník - občianske združenie na ochranu spotrebiteľov má byť samé zo svojej podstaty schopné poskytnúť právnu pomoc spotrebiteľovi v súdnom konaní.“

10. Združenie vstúpilo do konania a podľa jeho podania sa sústredilo na zbavenie spotrebiteľa účinkov neprijateľnej a zakázanej neprijateľnej zmluvnej podmienky.

11. Ustanovenie § 146 ods 2 O.s.p. ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie v zmysle tohto ustanovenia je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska. Preto, ak v tomto prípade vzal žalobca čiastočne žalobu voči žalovanej v rozsahu uplatnených zmluvných pokút späť, pričom z obsahu spisu je nesporné, že tak urobil po doručení vyjadrenia Združenia, možno konštatovať len jediný záver, a to, že žaloba bola podaná (objektívne) vo vzťahu k zmluvným pokutám nedôvodne a že k jej späťvzatiu došlo v dôsledku procesného zavinienia žalobcu.

12. Realizované úkony Združenia za ktoré súd prvej inštancie priznal odmenu, je treba považovať za úkony účelne vynaložené. Je preto namieste, aby sa priznala Združeniu náhrada trov konania nielen z dôvodu jeho úspechu, ale aj ako odradenie pre žalobcu z dôvodu, že naďalej používa neprijateľnú zmluvnú podmienku. Vyjadrenie Združenia k žalobe nie je možné považovať za formulárové. Ide o individualizované podanie, v ktorom sú výslovne vo vzťahu k predmetnému konaniu špecifikované skutočnosti, na základe ktorých Združenie vyhodnotilo žalobu v časti o zaplatenie zmluvných pokút ako nedôvodnú.

13. Odvolací súd dodáva, že pokiaľ činnosť Združenia viedla k sledovanému cieľu, nie je možné hodnotiť ju ako neúčelnú, a to aj za takého stavu, že súd je z úradnej moci povinný prihliadať na premlčanie nároku dodávateľa, resp. na existenciu neprijateľných zmluvných podmienok.

14. Ak žalobca používa naďalej zmluvnú podmienku, ktorá už bola právoplatne určená za neprijateľnú, nielenže porušuje zákonný zákaz používania takejto klauzuly (§ 53a OZ), ale takéto konanie je na úkor kvality a očisty verejného života (záujem na spotrebiteľských vzťahoch bez nečestných klauzúl (uznesenie súdneho dvora C-786/10, bod 50, rozsudok C-618/10 Banco Espanol, bod 42). Je preto logický dôvod konštatovať, že žalobca zavinil vznik trov konania, ktoré by inak neboli vznikli, ak by nepoužíval už raz právoplatne súdom zakázanú zmluvnú podmienku (rozsudky Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.6.2010 sp. zn. 2Co 137/2010, tiež zo dňa 9.5.2011 sp. zn. 18Co 136/2010).

15. K ďalšej odvolacej námietke žalobcu odvolací súd uvádza, že súd nie je povinný zisťovať stanovisko účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník vystupuje, a to už od okamihu vstupu vedľajšieho účastníka do konania. Z ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. vyplýva, že vedľajší účastník (vrátane právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu) môže do konania vstúpiť z vlastného podnetu, alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. Vedľajší účastník je v tomto kontexte procesne samostatný, čo vyplýva z § 93 ods. 4 O.s.p.. Podľa právnej úpravy platnej a účinnej v čase vstupu vedľajšieho účastníka do konania sa subjekt stáva vedľajším účastníkom momentom oznámenia svojho vstupu do konania na podporu niektorého z účastníkov, pričom výslovný súhlas účastníka, na strane ktorého má vedľajší účastník vystupovať sa nevyžaduje. Súhlas účastníka sa predpokladá. Ak účastník, na strane ktorého vedľajší účastník vystupuje, vyjadrí nesúhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania alebo s ďalším trvaním pôsobenia vedľajšieho účastníka, ide o návrh na vyriešenie prípustnosti vedľajšieho účastníctva, ktorým sa súd zaoberá po podaní takéhoto návrhu. V predmetnej veci žalovaná nesúhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania nevyjadrila, pričom súd prvej inštancie uznesením č.k. 13C/103/2015-19 zo dňa 04.06.2015 námietku neprípustnosti vedľajšieho účastníctva Združenia zamietol. Predmetné uznesenie bolo potvrdené rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č.k. 4Co/302/2015-33 zo dňa 16.12.2015 a nadobudlo právoplatnosť dňa 25.01.2016.

16. So zreteľom na všetky tieto dôvody odvolací súd rozsudok vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a Združením potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p..

17. O trovách konania strán rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 a § 255 C.s.p. tak že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania z dôvodu,

že žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný a žalovanej a Združeniu si trovy odvolacieho konania neuplatnili, ani im žiadne preukázateľne trovy odvolacieho konania nevznikli.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).